

MASARYKOVA ZŠ A MŠ V ŽIHLE

**Program poradenských služeb Masarykovy základní a mateřské školy Žihle
Poradenské činnosti poskytované školním metodikem prevence Plán práce
školního metodika prevence na rok 2025/2026**

Členové školního poradenského pracoviště:

Mgr. Hana Baborová – výchovný poradce

Mgr. Vlasta Holcingrová – výchovný poradce, speciální pedagog

Mgr. Veronika Beštová – školní metodik prevence

Mgr. Jaroslava Kaucká – učitel předmětu speciálně pedagogické péče, speciální
pedagog

Odborné činnosti **školního metodika prevence** vycházejí ze standardních služeb poskytovaných školou podle Vyhlášky č. 72/2005 Sb., v platném znění.

Preventivní program na školní rok 2025/2026

Zpracovala:

Mgr. Veronika Beštová
metodička prevence rizikového chování

Garant:

Mgr. Hana Baborová
ředitelka školy

Obsah:

- 1** Východiska tvorby PP Masarykovy základní školy v Žihli
 - 1.1** Cíl programu
 - 1.2** Garant programu a jeho spolupracovníci
 - 1.3** Popis výchozí situace
 - 1.3.1** Charakteristika školy a její specifika
- 2** Informační zdroje
 - 2.1** Vnitřní informační zdroje
 - 2.2** Vnější informační zdroje
- 3** Analýza současné situace
- 4** Cíle PP
 - 4.1** Krátkodobé cíle
 - 4.2** Dlouhodobé cíle
- 5** Metody práce
 - 5.1** Aktivita pro žáky
 - 5.2** Aktivita pedagogů
 - 5.3** Spolupráce s rodiči
- 6** Plán evaluace
- 7** Přílohy

Tento program zahrnuje zároveň *Plán prevence, Preventivní program a Strategii předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.*

1. Východiska tvorby PP Masarykovy základní školy v Žihli

Preventivní program školy je zpracován na základě Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28), který do prevence rizikového chování zařazuje předcházení zejména následujícím rizikovým jevům: agrese, záškoláctví, šikana, kyberšikana, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, vandalismus, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.

Všichni pracovníci školy jsou povinni zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit. Jsou povinni předcházet vzniku rizikového chování, veškeré negativní příznaky rizikového chování řešit a neprodleně přijmout vhodná opatření ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem nebo vedením školy. Bezpečnost žáků v průběhu vyučování je řešena ve školním řádu, který definuje základní práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců a učitelů.

Učitelé mají také právo na přiměřenou ochranu svých práv před šikanou ze strany žáků, zejména pak proti kyberšikaně.

Základní formou prevence rizikového chování je podpora vzájemných pozitivních vztahů mezi žáky: spolupráce, respekt, tolerance, vědomí sounáležitosti, zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.

Učitelé dbají na kontrolní činnosti spojené s ochranou před nežádoucími jevy ve vlastní přímé pedagogické činnosti, při dozorech v průběhu školního dne, na školních akcích i akcích probíhajících mimo objekt školy.

1.1. Hlavní cíl programu

Předcházení rizikovému chování na škole slouží začlenění PP do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy, zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu a řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole. Aktivita školy jsou zaměřeny na specifickou primární prevenci, rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence v případech experimentování s návykovými látkami, rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy, sebepoškozování, traumatických zážitků-domácího násilí, šikany, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže.

Hlavním cílem primární prevence na naší škole je především prevence v těchto oblastech:

- drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- šikana, kyberšikana
- záškoláctví
- podpora zdraví a osvojení zdravého životního stylu
- multikulturní výchova, rasismus, intolerance
- netolismus
- domácí násilí
- kriminalita a delikvence
- vést žáky k zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení a sebepoznávání, k dovednostem řešit problémy
- vést žáky k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákonů
- virtuální drogy (počítače, televize), gamblerství

Zaměřujeme se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, nadále pracujeme na přátelském klimatu školy a prevencí předcházíme sociálně negativním jevům. Cílená a programově zaměřená práce s třídním kolektivem pomůže vytvářet kamarádké a nezávadné prostředí ve třídě. V letošním školním roce se opět zaměříme na osobnostní a sociální výchovu, zejména na budování kladných postojů a zlepšení komunikace. Za velmi důležité považujeme také soustavnou spolupráci s rodiči.

1.2. Garant programu a jeho spolupracovníci

- Za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá školní metodik prevence rizikového chování Mgr. Veronika Beštová (dále jen ŠMP)

- ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky školy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků. ŠMP seznamuje ředitele školy s aktualizovaným programem. Ředitel školy je garantem PP.

1.3. Popis výchozí situace (vnitřní a vnější zdroje) 1.3.1. Charakteristika školy a její specifika

Typ školy: Naše škola je úplná s devíti postupnými ročníky, součástí školy je mateřská škola a dům dětí a mládeže Raketa.

Škola disponuje dvěma tělocvičnami, kuchyňkou a malou školní knihovnou. Okolí školy umožňuje organizaci mnoha akcí, které přispívají k šíření zdravého životního stylu a vhodného využívání volného času. Rodiče mají možnost sledovat život školy prostřednictvím webových stránek a sociálních sítí. Žáci se podílí na organizaci různých školních akcí, které jsou určené pro rodinné příslušníky či mladší spolužáky.

Počet žáků školy: 148.

Riziková místa: Rizikovým místem ve škole je prostor šaten a prostory WC.

2. Informační zdroje

2. 1. Vnitřní informační zdroje

Odborná a metodická literatura:

Učitelské noviny

Prevence – odborný časopis

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění Trestní zákoník č. 40/2009 Sb., v platném znění

Zákon o sociálně právní ochraně dětí, č. 359/1999 Sb., v platném znění

Webové stránky školy: www.zs-zihle.cz

e - mailová adresa ŠMP: bestova@zs-zihle.cz

2.2. Vnější informační zdroje

Webové stránky: viz příloha č. 10 **Kontakty na organizace:**

1) **PPP Plzeň**, Částkova 78, Plzeň 326 00

Vedoucí pracoviště Plzeň – sever, tel: 377 468 172, e mail: pppps@quick.cz

2) **Policie ČR**, obvodní oddělení Manětínská 396, 331 41 Kralovice, tel: 373 396 466, fax: 373 396 301, e-mail: psoopkralo@mvcz.cz,

3) **P- centrum**, středisko pro primární prevenci, Plachého 6, Plzeň 301 00, tel. 377 220 325, 731 183 394, e mail: prevence@cppt.cz

4) **K – centrum**, kontaktní centrum, Havířská 11, Plzeň 301 00, tel./fax: 377 421 374, e mail: kcentrum@cppt.cz, internetové poradenství: dotazy@cppt.cz

5) **Občanská poradna Plzeň**, o.s. Koterovská 41, 326 00 Plzeň, tel. 377 456 468,

- 377 456 467, 777 964 563, email: poradna@opplzen.cz
- 6) **MUDr. Ctírad Kozderka**, Průběžná 821, 331 41 Kralovice, tel. 373 396 306
- 7) **OSPOD, Městský úřad Kralovice**, Manětínská 493, tel. 373 300 207
- 8) **Linka důvěry a psychologické pomoci Plzeň**, nonstop provoz, tel. 377 462 312, 605 965 822, e mail: ld.plzen@atlas.cz
- 9) **Linka bezpečí, tel. 116 111**
- 10) **Linka Bílého kruhu bezpečí**: Husova 11, Plzeň, tel: 257 317 110 NONSTOP, www.bkb.cz
- 11) **Centrum SOS Archa**: 377 223 221, archa.plzen@diakonieccce.cz
- 12) **Poradenské centrum Ledovec**, Ledce1, 330 14 Ledce, mobil 776 100 101, Facebook Ledovec, o. s., e-mail: pc@ledovec.cz
- 13) **Člověk v tísni o.p.s.**, regionální pobočka Plzeň, Mikulášské nám. 17, 326 00 Plzeň, tel. 377240 090
- 14) **Krajský koordinátor primární prevence** – Bc. Hana Dadučová, DiS, KÚ Plzeňského kraje, email: hana.daducova@plzensky-kraj.cz, tel. 377 195 321
- 15) **Oblastní metodik prevence** – Mgr. Miroslava Havlíková, Dis., email: miroslava.havlikova@pepor-plzen.cz, tel. 731 021 198

3. Analýza současné situace

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin rizikového chování a vytyčení cílů prevence.

V předchozím roce jsme se setkali na naší škole především s těmito typy rizikového chování: užívání návykových látek (vapování, nikotinové sáčky), podezřelá absence u jednotlivců, nevhodné chování zejména o přestávkách – zde se jedná o jednotlivce z loňského 7. ročníku.

Z evaluace rizikového chování z předchozího roku vyplývá, že bychom měli vyžadovat striktní dodržování školního řádu a pravidel slušného a bezpečného chování, sledovat absenci žáků a při vyšším počtu zameškaných hodin včas přikročit k řešení této situace. V případě dlouhodobé či opakované absence žádat potvrzení od lékaře.

Pedagogové a zejména třídní učitelé by měli působit na klima ve třídě a snažit se důsledně dodržovat jak pravidla školního řádu, tak pravidla slušného a bezpečného chování.

4. Cíle MPP

4.1. Krátkodobé cíle

Pro žáky

- nácvik praktických dovedností, vytváření pozitivních návyků
- nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládání a prevenci konfliktů – nápodoba i záměrný nácvik, využití skutečných konfliktních situací, využití scének a dramatizací
- zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence
- vytvářet kvalitní mezilidské vztahy
- předcházet sociálně negativním jevům
- vytvářet dohody a pravidla společně se všemi, kterých se to týká
- cílená pozitivní pozornost-všímat si žáků v situacích, kdy se chovají správně
- dávat prostor pro organizované a plánované činnosti i pro neorganizované a neplánované činnosti pro volný čas

- v průběhu celého školního roku důsledně sledovat absenci všech žáků a snažit se o její snížení
- zorganizujeme dle možností a potřeby přednášky na témata z oblasti NNL, kouření, rizikového sexuálního chování, první pomoci, bezpečnosti v dopravě, domácího násilí, kyberšikany atd.
- v průběhu školního roku provedeme monitoring rizikového chování
- v průběhu roku budeme důsledně dbát na dodržování školního řádu a zásad slušného chování

Pro rodiče

- snažit se zkvalitnit spolupráci s rodiči a jejich zájem o prospěch a absenci jejich dětí, motivovat je k účasti na třídních schůzkách

Pro učitele

- během školního roku nabídnout pedagogickým pracovníkům tematické semináře s aktuálními tématy

4.2. Dlouhodobé cíle

- zvyšovat sociální kompetence – rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnost za chování a uvědomění si důsledků jednání, pochopit pojem sebeúcta, vést žáky k sebeúctě a hledat způsoby, jakými lze sebeúctu podpořit
- posilovat komunikační dovednosti – zvyšovat schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres
- zvládat neúspěch a kritiku
- vytvářet pozitivní sociální klima – pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazování do skupiny a práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formovat postoje ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování mravních a morálních hodnot apod.
- formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, vyhodnocovat, ptát se, dělat závěry a rozhodnutí
- vést žáky k odpovědnosti za své zdraví
- vytvářet kvalitní mezilidské vztahy
- ukázat žákům zdravý způsob života a nabídnou možnosti, jak trávit volný čas
- vést žáky k jasnému odmítnutí všech projevů agresivity a destruktivního chování
- motivovat učitele ke spolupráci na programu
- neustálým zlepšováním školního prostředí a podporou pozitivního klimatu ve škole zajistit žákům příjemné a podnětné prostředí, aby do školy chodili „rádi“
- zapojit jiné organizace do preventivního programu školy, využívat nabízené programy nestátních organizací

podporovat průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování

- usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodinou, podporovat rodiče ve spolupráci se školou
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky pro lepší využívání volného času žáků
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou tak, abychom zvyšovali informovanost žáků v problematických oblastech
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost v pravidelných konzultačních hodinách
- seznámit všechny pracovníky školy s programem proti šikanování
- snížit počet rizikového chování u žáků školy
- vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti primární prevence
- udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování

5. Metody práce

Preventivní program je koncipován jako dlouhodobý a komplexní.

5.1. Aktivity pro žáky

Celoročně

- Besedy
- Celoškolní projekty
- Skupinové práce
- Interaktivní programy
- Nácviky jednotlivých situací

Základním předpokladem účinnosti MPP je aktivní zapojení všech žáků školy (případně rodičů žáků) a pedagogických pracovníků školy. Během školního roku mapujeme situaci ve škole a následně s třídními kolektivy a skupinami žáků pracujeme se získanými informacemi. Využíváme k tomu např. dotazníková šetření či projektové dny, které jsou zaměřeny na komunikaci, vztahy mezi vrstevníky i mezi žáky napříč školou. Důraz klademe na kontakt, přátelství, sebeúctu a sebevědomí, důvěru, soucit, práci s emocemi, hry na uvolnění napětí, potlačení agrese, umění spolupráce, řešení problémů apod.

Pro ty kolektivy, kde se vyskytují výraznější problémy, připravujeme Dny pro třídu ve spolupráci s TU a oblastní metodickou prevence.

V případě potřeby se třídní učitel může obrátit na poradenský preventivní tým.

Pokud nastane vyhrocená konfliktní situace mezi učitelem a žákem, řešíme případný konflikt rovněž za pomoci preventivního týmu. Proběhne projednání situace s vyučujícím, s vedením školy a se zákonnými zástupci konkrétního žáka.

PPŠ spolu s vedením školy zajišťuje spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, zejména s orgány péče o dítě, sociálně právní komisí na ochranu dítěte, s Policií ČR, s PPP apod.

Celoročně Sportovní soutěže

Účast na celoročních sportovních soutěžích v rámci vyučování i ve volném čase podporuje zájem žáků o smysluplné využívání volného času a podporuje zdravý životní styl.

Specifická všeobecná primární prevence

přednášky a interaktivní besedy (v rámci školy, spolupráce s PPP, s dalšími organizacemi)

- sportovní akce – jednorázové
- poradenská činnost – školní poradenské pracoviště
- kulturní akce – návštěvy divadla, kina, exkurze, zájezd do zahraničí

+ Přehled akcí PP **Specifická prevence (dle dostupnosti)**

Dále dle aktuálnosti a časových možností přednášky k tématům poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl, kouření, první pomoc, láska a vztahy, zubní hygiena – péče o chrup, alkoholismus, bezpečnost v dopravě – dle aktuálnosti.

Školní výlety, lyžařský a turistický kurz

Aktivity jednotlivých tříd, které podporují spolupráci a sounáležitost jednotlivých skupin.

Specifická selektivní či indikovaná prevence není v současné době plánovaná, ale v případě, že se objeví problém ve skupině (třídě), případně u jednotlivce, bude zahájena spolupráce i s dalšími odborníky na prevenci právě u těchto specifických případů.

Prevence rizikového chování ve výuce.

RCH	ROČNÍK	PŘEDMĚT
Vandalismus	1., 2., 3.	PRV
	4., 5.	VL
	6., 7., 8., 9.	ČJL
	6.	PŘ
	6., 7., 8., 9.	VO
	6.	Z
Násilí, agrese	3.	PRV
	5.	VL
	6., 7., 8., 9.	VOB
	6., 7., 8., 9.	ČJL, D

	6.	VZ
Šíkana	1., 2., 3.	PRV
	4., 5.	VL
	6., 7., 8., 9.	VO
	6., 7., 8., 9.	ČJL
	6.	VZ
Kyberšíkana	3.	PRV
	4.	VL
	5.	ČJL
	5., 6., 7., 8., 9.	INF
	6., 8., 9.	VO
	7., 8., 9.	AJ
	6.	VZ
Záškoláctví	1., 2., 3.	PRV
	5.	VL
	9.	NJ, AJ
	6., 7., 8., 9.	VO

Návykové látky a zdraví	1., 2., 3.	PRV
	4., 5.	P
	6.	VZ
	7.	Z
	1. – 9.	TV
	8.	P
	8.	VO
	9.	CH
Návykové látky – drogy,	1., 2., 3.	PRV
alkohol, nikotin	4., 5.	P, TV
	6.	VZ
	6., 8., 9.	VO
	8.	P
	9.	CH
Nikotin, kouření	1., 2., 3.	PRV
	4., 5.	P
	6.	VZ
	8.	AJ
	6., 7., 8., 9.	VO
	8.	P
	9.	CH
Užívání návykových látek	1., 2., 3.	PRV

	4., 5.	TV, P
	6.	VZ
	6., 7., 8., 9.	VO
	6., 7., 8., 9.	ČJL
	8.	P
	9.	CH
Kouření, alkohol	1., 2., 3.	PRV
	4., 5.	TV, P
	6.	VZ
	7., 8., 9.	AJ
	6., 7.	VO
	8.	P
	9.	CH
Netolismus	1., 2., 3.	PRV
	5.	P
	6.	VZ
Gambling	6., 8., 9.	VO
	5., 6., 7., 8., 9.	INF
	6.	VZ
Rizikové sporty	1. – 9.	TV
	3.	PRV
	8.	AJ
Chování v dopravě	1., 2., 3.	PRV, ČJL
	4., 5.	P
	6.	VZ
	9.	NJ, AJ
Antisemitismus	6., 7.	VO
	6., 7., 8., 9.	D
	7., 8., 9.	Z
	8., 9.	NJ
Rasismus	5.	VL
	6., 7.	VO
	6., 7., 8., 9.	ČJL, D
Extremismus	6.	VZ
	7.	VO
	7., 8., 9.	Z
	9.	D
Xenofobie	3.	ČJL, PRV
	5.	VL
	6., 7.	VO

Homofobie	6., 7.	VO
	6.	VZ
Spektrum poruch příjmu	1., 2., 3.	PRV
potravy	8.	P
o	8.	VO
	6.	VZ

5.2. Aktivita pedagogů

- Vzdělávací semináře pedagogů (v rámci školy, KCVJŠ, NIDV, CPPT, ZČU aj.)
 - *vzdělávání ŠMP* – absolvování seminářů dle nabídky odborných pracovišť a PPP Plzeň
 - *vzdělávání VP* – semináře dle nabídky
 - *pro všechny pedagogy* – dle aktuálních potřeb
- porady pedagogů – ŠMP informuje ostatní pedagogy o novinkách v resortu PP
 - aktuality v rámci PP jsou vyvěšovány na nástěnku ve sborovně, rozesílány emailem

5.3. Spolupráce s rodiči

- Rodiče mohou kontaktovat pedagogické pracovníky pomocí e-mailu, telefonu nebo si mohou domluvit osobní schůzku.
- Na začátku roku jsou rodiče informováni o konzultačních hodinách třídních učitelů, ŠMP, VP, ŠSP
- Na začátku studia jsou rodiče informováni o realizaci preventivních aktivit na škole a podepisují generální informovaný souhlas s preventivní činností.
- Jednou za pololetí jsou realizovány třídní schůzky.
- Na třídních schůzkách jsou rodiče informováni o postupech v rámci prevence rizikového chování.
- Na třídních schůzkách jsou zjišťovány potřeby rodičů
- Znamky ze všech předmětů jsou zveřejňovány pomocí elektronického systému Bakaláři, průběžná aktualizace je samozřejmostí.
- Členem Školské rady ZŠ Žihle je také zástupce z řad rodičů.
- V případě problému (výchovního, studijního, zdravotního, sociálního atd.) s žákem jsou rodiče školou kontaktováni, informováni o problému. Společně (žák, rodiče, škola) problém řeší.

6. Plán evaluace

Zda bylo dosaženo cílů preventivního programu, budeme zjišťovat pozorováním po celou dobu běhu preventivních aktivit ve školním roce. V průběhu celého roku budou probíhat jednotlivé preventivní aktivity, po jejichž skončení získáme zhodnocení zpětnou vazbu od žáků i pedagogů.

V červnu zhodnotíme a sečteme počet zameškaných hodin a vyhodnotíme, zda došlo k poklesu absence.

Preventivní program může být doplňován dle potřeby na základě získání dalších poznatků.

Mgr. Veronika Beštová

školní metodik prevence rizikového chování

Mgr. Hana Baborová

ředitel školy

7. Přílohy

1. Školní program proti šikanování, kyberšikaně
2. Útok aktivního střelce
3. Postup školy při omlouvání absence a vzniku záškoláctví
4. Strategie předcházení školní neúspěšnosti
5. Klíč pro komunikaci s osobou s autismem
6. Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle
7. Slovníček odborných pojmů
8. Internetové zdroje
9. Krizové plány školy – strategie postupu řešení v případě zjištění
10. Plán akcí na školní rok 2025/2026

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ
--

Program je vytvořen na základě Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 a Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. 22294/2013-1.

Existence programu proti šikanování vymezuje postoj školy vůči problému výskytu šikany na školách.

Program proti šikanování má přispívat k vytváření bezpečného prostoru, respektujícího a vstřícného prostředí ve škole. Zaměřuje se především na prevenci šikany a nabízí postupy pro případ řešení šikanování. Je určen pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy a stejně tak žákům a jejich rodičům.

Základem prevence šikanování a násilí je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli, a to zejména:

- podpora solidarity a tolerance
- podpora vědomí sounáležitosti
- vytváření podmínek pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
- rozvoj spolupráce mezi žáky a jejich vzájemného respektu
- rozvíjení jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

1. Charakteristika šikany

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Podoby šikany:

Přímá šikana může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zstrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).

Nepřímá šikana má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhrůžných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhrůžné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.

Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. U žáků se za šikanování nepovažuje **škádlení nebo agrese**, které nemá znaky šikanování. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opěťovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agrese neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu. Podobně, jedná-li se o šikanu pedagoga žáky, pak šikana není zlobení a nerespektování ze strany žáků, které postrádá znaky šikany. Naopak přerůstá v šikanu, stává-li se vědomým, záměrným, úmyslným a cítí-li pedagog, že není v jeho moci jej zastavit, cítí se bezbranně, ztrácí autoritu a poměr sil v rolích žák/žáci x pedagog se obrací.

Většina obětí šikany a jejích svědků se snaží situaci udržet co nejdéle **v tajnosti**, bojí se někomu svěřit. Důsledkem může být podcenění závažnosti a rozsahu výskytu šikany nebo obtížné nalezení útočníků. Proto je v prevenci velmi důležité zaměřit se specificky na identifikaci rizikových znaků a signálů pro výskyt šikany.

Důvodem nebo obsahem šikany může být jakákoli odlišnost žáka nebo pedagoga, např. fyzická zdatnost, vzhled, hmotnost, barva pleti, tělesná neobratnost, inteligence - snížení rozumových schopností, nebo naopak nadání, jazyková/komunikační bariéra, socio-ekonomická odlišnost, psychická odlišnost, speciální vzdělávací potřeby žáka apod. Šikana může mít také specifický obraz, odehrává-li se ve vztahu k žákům nebo pedagogům z důvodu etnicity (v ČR bývá v této souvislosti nejčastější anticiganismus), rasové nebo národnostní příslušnosti, náboženského vyznání nebo víry (často také v kombinaci s pohlavím např. muslimské dívky, židovští chlapci apod.), sexuální orientace (nejčastěji proti homosexuálům) apod.

2. Jak poznat šikanu

Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.

- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- Zejména je třeba věnovat pozornost žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpůsobovací konflikty nejsou vzácností!

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Čeho by si měli všimnout rodiče?

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě.
- Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.

- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

3. Stadia šikany podle Koláře

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

4. Co dělat v případě podezření na šikanu

Co udělá rodič?

- Pokud se Vám dítě svěří se svým trápením, důvěřujte mu, podpořte ho a slibte pomoc.
- Pokuste se zjistit co nejvíce informací.

- Informujte školu o podezření na šikanování. Obrátit se můžete na třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo vedení školy. Navštivte nás.
- Při řešení problému spolupracujte se školou. Budeme respektovat Váš požadavek na zachování důvěrnosti informací.

Co udělá škola?

Motivace pedagogů pro změnu, další vzdělávání pedagogů

Na začátku roku seznámí ŠMP všechny pedagogické pracovníky školy s programem proti šikanování, proškolí je ve znalostech dané problematiky a seznámí je s postupem řešení v případě šikany. Pedagogové budou dále motivováni pro další vzdělávací semináře v problematice šikany a jiného rizikového chování.

Užší realizační tým

Tvoří ho ředitel školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní speciální pedagog, příp. třídní učitel.

5. Společný postup při řešení šikanování

Kdy je nutné začít vyšetřovat šikanu?

- rodiče oznámí podezření na šikanování nebo žádají o vyšetření týrání jejich dítěte
- dojde k „provalení“ šikanování (učitel je svědkem fyzického útoku, oběť má viditelná zranění)
- oběť nebo její kamarád případ nahlásí učiteli
- šikana vyjde najevo při vyhodnocení monitorování (dotazníků)
- při nepřímých varujících signálech, kdy žák vysílá skryté signály o pomoc (žák vchází do třídy až po učiteli, postává osamoceně, nemá kamaráda, je smutný, ustrašený, má nadměrnou absenci, náhle se mu zhorší prospěch apod.) nebo při známkách subtilního násilí a manipulace (žák je přehlížen, odmítán, dostává příkazy a snaží se jim vyhovět, ostatní mu ničí věci a je terčem různých žertů, třída se mu směje, nadává mu, ostatní do něj strkají, „dobrovolně“ jim dává svačinu)

Při hodnocení projevů vždy posuzujeme, zda jsou přítomny znaky šikanování: samoučelnost agrese a nepoměr sil.

Kdo řeší šikanu a s kým spolupracuje?

Školní metodik prevence s výchovným poradcem, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, příp. jinými odborníky

Postup pedagoga:

Pokud je pedagog informován o šikaně nebo pojme podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování ve spolupráci se školním metodikem prevence a výchovným poradcem.

Postupuje podle krizového plánu pro případ šikany.

Na co se zaměřit

Je nutno zdokumentovat odpovědi na následující otázky:

- Kdo je oběť, popřípadě kolik je obětí?
- Kdo je agresor, popřípadě kolik je agresorů, kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník a kdo je obětí i agresorem?

- Co, kdy, kde a jak dělali agresori konkrétním obětím?
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
- Jak dlouho šikanování trvá?
- V případě, že je informátorem rodič, nesmíme jeho výpověď zpochybňovat, ale věc neodkladně řešit. Domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte a naznačit příští kroky.
- V případě, že je informátorem sama oběť, je důležité, aby o tom nevěděli ostatní žáci a abychom ji ochránili před agresory.

Postup ŠMP a VP

a) Vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou)

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
- nalezení vhodných svědků - vybereme žáky, kteří jsou nezávislí na agresorech
- individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů) - důležité je, abychom rozhovory organizovali tak, aby o nich druhí nevěděli
- zajištění ochrany obětím po celou dobu vyšetřování je nutné ochránit oběť, zvýšit dozor, zorganizovat bezpečné příchody a odchody dítěte, v nutném případě nechat dítě doma
- rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi následuje až po shromáždění důkazů! Slouží k zastavení agrese, upozorníme je, že při jakémkoli náznaku šikanování bude jejich potrestání přísnější, případně bude nahlášeno policii, naopak, pokud budou mít snahu napravit situaci, může to zmírnit kázeňská opatření.
- realizace metody usmíření nebo metody vnějšího nátlaku (výchovný pohovor, výchovná komise s agresorem a jeho rodiči).
- třídnická hodina (o způsobu potrestání agresorů informujeme celou třídu. Je třeba s touto třídou nadále pracovat, rozvíjet kamarádské a bezpečné vztahy. Můžeme se také obrátit na odborníky Střediska výchovné péče, PPP...
- rozhovor s rodiči – úkolem je informovat rodiče o zjištěných závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních.
- v případě nutnosti – třídní schůzka – práce s celou třídou.

b) Vyšetřování pokročilé šikany s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti

- překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
- domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- pokračující pomoc a podpora oběti
- nahlášení policii
- vlastní vyšetřování – rozhovor s obětí a informátory, nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků, individuální nebo konfrontační rozhovory se svědky, rozhovory s agresory, případně jejich konfrontace, léčba – metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogickopsychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

Výchovná opatření

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy
- snížená známka z chování
-

V mimořádných případech se užijí další opatření:

- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- v případě, že šikana naplňuje skutkovou podstatu trestného činu podle z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, podává ředitel školy trestní oznámení na Policii ČR

Primární prevence ve výuce

Viz PP kapitola 5. Metody práce

Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

Viz PP kapitola 5. Metody práce

Ochranný režim

Ochrana žáků před šikanou je zakotvena ve školním řádu.

Před vyučováním a o přestávkách je zajištěn dohled pedagogů.

Ve škole funguje schránky důvěry.

Spolupráce s rodiči

Úkolem každého učitele je získat rodiče ke spolupráci na pravidelných třídních schůzkách.

Školní poradenské služby

Pokud někdo z žáků či rodičů, příp. učitelů potřebuje pomoc, může se obrátit na:

- třídního učitele
- školního metodika prevence rizikového chování
- výchovného poradce
- školního speciálního pedagoga
- ředitele školy

Spolupráce školy se specializovanými pracovišti

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány.

Zejména:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry
- v resortu zdravotnictví – s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou)
- případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě, že rodiče odmítají spolupracovat se školou, je škola opět oprávněna vyrozumět OSPOD v případě nezletilých žáků.

6. Šikana zaměřená na učitele

Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako celostní problém, který se týká všech členů školy. Není pouze výsledkem osobnostních charakteristik učitele nebo jeho sociálních či pedagogických kompetencí, jak bývá někdy interpretována. Neměla by být proto v žádném případě považována za individuální záležitost konkrétního pedagoga, kterou by si měl vyřešit sám. Odpovědnost za prevenci a řešení šikany nese vedení školy, potažmo také zřizovatel. Šikana zaměřená na učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel × žák) a **žák se dostane do pozice větší moci než pedagog, bez ohledu na formálně vyšší moc a autoritu učitele**. Tato forma šikany je tedy charakteristická tím, že strana s nižším statusem a nižší mírou formálně přidělené moci ubližuje straně s vyšším statusem a formální autoritou. Šikana zaměřená na učitele se nejčastěji odehrává ve škole – ve třídách a na chodbách, nicméně může se odehrávat také mimo školu ve veřejných prostorech, v místě bydliště pedagoga nebo v kyberprostoru.

Je zapotřebí mít na paměti, že šikanou může trpět i vysoce zkušený a kompetentní pedagog, který dobře zná svůj předmět, ovládá třídní management a má dobré pedagogické schopnosti. Ani takový pedagog nemusí disponovat kapacitou zamezit některým šikanujícím projevům vůči sobě. Pedagog může vnímat situaci, kdy je šikanován žáky, jako stigma a pociťuje stud a selhání, což mu zároveň často brání vyhledat pomoc u kolegů, vedení školy nebo ve svém okolí.

Specifika pro prevenci šikany zaměřené na učitele

Pro prevenci šikany zaměřené na učitele platí doporučení pro vytváření a udržování bezpečné školy.

- V celoškolsním přístupu, dobré sociální klima, škola připouští riziko výskytu šikany učitele ve škole, otevřeně takové chování odmítá a realizuje prevenci případně intervenci.
- Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.
- Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě; na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, vyhýbá se konfrontačnímu tónu.
- Pedagog posiluje zapojení do výuky, dává jim na výběr, propojuje výuku s běžným životem a potřebami žáků; jeho výklad je srozumitelný, na odpovídající hranici obtížnosti, podporuje žáky a staví na silných stránkách.
- Pedagog neponižuje ani nezesměšňuje žáky, při hodnocení zachovává jejich důstojnost.
- Pedagog si všímá si změn v náladě, emocích a v chování žáků a včas na ně reaguje. Problémy neřeší sám, ale ve spolupráci s výchovným poradcem, ŠMP, případně s vedením školy.
- Podporuje kooperaci mezi žáky a prostředím, kde se každý žák cítí přijatý.

Postup řešení šikany zaměřené na učitele

Pro řešení šikany zaměřené na učitele platí doporučení uvedené v **5. Společný postup při řešení šikanování**. Dále je důležité respektovat tyto zásady:

- Pedagog je v dané situaci v pozici oběti, která by neměla zůstat v situaci sama, ale měla by vyhledat pomoc ostatních. Je zapotřebí, aby škola podporovala své pedagogy k vyhledání pomoci, zajistila bezpečí pro pedagoga a řešila vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy.
- V případě bezprostředního ohrožení pedagoga žákem/žáky se pedagog řídí krizovým plánem školy. Pokud je tento plán nedostatečný, zajistí si pedagog pro sebe bezpečí (odejde ze třídy, přivolá si pomoc apod.) a požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě vyžaduje-li to situace.
- Je zapotřebí, aby pedagog sám, jeho kolegové i vedení školy porozuměli tomu, že pedagog byl vystaven traumatickému zážitku. Tento zážitek může být bolestným i pro svědky (kolegy nebo žáky ve třídě). Je proto zapotřebí dovolit si čas na zpracování šoku, neobviňovat se, vyhledat si pro sebe sociální podporu od kolegů, přátel, rodiny, monitorovat u sebe znaky stresu, které se mohou objevit i později (např. problémy se spánkem, pozorností, úzkosti, zvýšená citlivost, nechut k jídlu nebo naopak) a případně vyhledat pro sebe odbornou pomoc.
- Šikana pedagoga bývá často spojena s šikanou mezi žáky. Škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení.
- Pro třídu, ve které se šikana odehrávala, zajistí škola intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě (jedná se o program selektivní nebo indikované primární prevence, nikoli všeobecné prevence).
- Stejně jako u šikany mezi žáky i zde je potřeba, aby po takové situaci škola revidovala mechanismy a postupy (krizový plán), aby bylo zřejmé, jak zacházet s případnými podobnými situacemi v budoucnu. V případě, že je pedagog

nespokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce.

Postup při řešení kyberšikany

Postup je v základech stejný jako při zjištění klasické šikany. **Postupuje se vždy podle krizového plánu pro případ kyberšikany.**

1. Důkladně vyšetřete všechny incidenty tak, abyste mohli v případě nutnosti kázeňsky postihnout ty žáky, kteří se kyberšikany dopustili. Jakmile identifikujete agresora/y, zvolte takové řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které způsobil.
2. Ponechávejte si všechny důkazy kyberšikany. Založte si složku, kde budete mít všechny snímky obrazovky, zprávy, záznamy apod. Tak můžete demonstrovat závažnost chování a jeho dopad na školu. Toto je rozhodující zejména v případech, kdy máte v úmyslu žáky formálně potrestat.
3. Zajistěte si podporu a pomoc externího pracovníka, se kterým má vaše škola navázanou spolupráci, nevyjímaje pracovníka represivního orgánu. To zvláště v případě, kdy kyberšikana zahrnovala reálné ohrožení bezpečnosti žáků nebo zaměstnanců školy.
4. Informujte rodiče kyberagresora o tom, že chování jejich dítěte je bráno vážně a na vaší škole nebude tolerováno.
5. Poučte rodiče o tom, že mohou kontaktovat právníka. Některé případy kyberšikany nespadají do kompetencí školy. V těchto případech mohou mít rodiče zájem řešit situaci jinými cestami. Mohou žalovat kyberagresora u občanského soudu např. za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu atd.
6. V případech, kdy se kyberšikana odehrála prostřednictvím mobilního telefonu, kontaktujte mobilního operátora. Shromažďuje data, která mohou sloužit jako důkaz. Předtím, než je vymaže, uchovává je po nějakou dobu na svých serverech.
7. Kontaktujte a spolupracujte s webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo. Jejich zaměstnanci jsou zvyklí spolupracovat při řešení kyberšikany a mohou vám asistovat při odstranění závadného obsahu, shromažďování důkazů, nebo vám mohou poskytnout kontakt na někoho, kdo vám může pomoci.
8. Poproste o radu ostatní školy, jak ony v minulosti řešily podobné případy.
9. Používejte kreativní strategie neformálních řešení, obzvláště v případech méně závažných forem kyberšikany, které nevyústily do závažné újmy oběti. Například můžete od žáků požadovat, aby vytvořili plakáty proti kyberšikaně a vyvěsili je po škole. Od starších žáků můžete požadovat, aby připravili pro mladší žáky stručnou přednášku o důležitosti zodpovědného používání moderních technologií. Je důležité odsoudit kyberšikanu – poslat zprávu zbytku školy, že šikana v jakékoli formě je nemorální, špatná.

Co mohou udělat rodiče, když zjistí, že jejich dítě je účastníkem kyberšikany?

1. Ujistěte se, že se vaše dítě – oběť cítí (a je) v bezpečí a zajistěte mu bezpodmínečnou podporu. Rodiče musejí svými slovy a činy ukázat dítěti, že i oni chtějí stejný konečný výsledek: aby kyberšikana přestala.

2. Důkladně vyšetřete situaci tak, abyste plně porozuměli tomu, co se stalo, kdo byl do kyberšikany zapleten, a jak to všechno začalo. Nalezení hlavní příčiny kyberšikany vám pomůže rozhodnout se pro adekvátní řešení – ať už bylo vaše dítě obětí nebo agresorem.
3. Vyhněte se bezprostřednímu zákazu přístupu na e-mail, sociální sítě, mobil, popř. internet jako takový. Tato strategie nejenže nevyřeší výchozí interpersonální konflikt, ale ani nesníží současné nebo budoucí případy obtěžování. Pravděpodobně také zablokuje přirozenou linii komunikace a děti, které jsou zvyklé na častý přístup k internetu, budou klást vašemu zákazu otevřený odpor.
4. Pokud to uznáte za vhodné, kontaktujte rodiče kyberagresora, nebo naplánujte schůzku s vedením školy (nebo důvěryhodným učitelem), abyste věc mohli společně probrat.
5. V případě nutnosti kontaktujte a spolupracujte s poskytovatelem internetové služby, mobilním operátorem nebo správcem chatovací místnosti. Společně můžete vyřešit danou záležitost, nebo odstranit nevhodný materiál.
6. V některých případech je vhodné kontaktovat policii. Např. tehdy, když je vyhrožováno fyzickým napadením nebo může být spáchán trestný čin (únos, posílání erotických fotek dětí a mladistvých apod.)
7. Hovořte o kyberšikaně s ostatními rodiči a místními organizacemi, abyste zvýšili jejich povědomí o tomto chování a zjistíte spolu rozsah kyberšikany mezi dětmi z vašeho okolí. Varujte ostatní rodiče, pokud se stalo vaše dítě obětí kyberšikany. Může je to vybídnout k zájmu o online zkušenosti jejich vlastních dětí.
8. Vyvodte tvrdé důsledky, pokud se vaše dítě angažuje v kyberšikaně coby agresor a zvyšujte trest, pokud se toto chování opakuje, nebo je opravdu závažné. Jedině tak vaše dítě pochopí neakceptovatelnost chování, kterým obtěžuje jiné lidi online.
9. Spolupracujte se školou vašeho dítěte. Jsou školeni v řešení problémů tohoto typu. Pokud cítíte, že to nikam nevede, konzultujte problém s pedagogy jiné školy.
10. Detailně mluvte o problému se svým dítětem a ujistěte se, že plně rozumíte rolím obou stran, motivaci a tomu, jak byla technologie zneužita. Spolupracujte se svým dítětem tak, abyste dosáhli oběma stranám vyhovujícího postupu, který bude zahrnovat nabídku jejich vstupu do řešení situace (jak by „oni“ chtěli, aby situace dopadla?

ÚTOK AKTIVNÍHO STŘELCE Definice pojmu
--

- je to náhlý útok jedince nebo jedinců, který za použití zbraně sleduje jediný cíl – usmrtit či zranit co nejvíce osob ve svém okolí
- nejčastějšími útočníky ve školách jsou současní či bývalí žáci

Varovné znaky

- útočník se často chlubí svému okolí, hledá sympatizanty
- obdivuje násilí
- na internetu zveřejňuje své násilnické názory
- klade řečnické otázky, např. Jaké by to bylo, kdybych někoho zabil?

Doporučení učitelům

- nepodávat žádné informace žákům, aby nepůsobily návodně

Doporučení učitelům a žákům

- utíkej do bezpečí
- schovej se do místnosti, uzamkni ji, zabarikáduj dveře, zatáhni žaluzie
- lehni si na zem, zachovej absolutní ticho, volej tísňovou linku, vypni zvuk a vibrace telefonu, volej tísňovou linku, i když nemluvíš, dispečer slyší, co se kolem tebe děje a může na vzniklou situaci reagovat
- nereaguj na osoby za dveřmi
- drž se pokynů policistů
- v případě, že nemáš jinou možnost, snaž se zneškodnit útočníka

Kontakty

- v případě varovných znaků – **373 397 911**
- v případě skutečného útoku – **158**

POSTUP ŠKOLY PŘI OMLouvÁNÍ ABSENCE A VZNIKU ZÁŠKOLÁCTVÍ
--

Postup školy při omlouvání absence a vzniku záškoláctví vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, z vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů, z metodického pokynu MŠMT pod Čj. 10 194/2002-14, k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví. Pravidla týkající se postupu školy v případě záškoláctví upravuje **Školní řád a Krizový plán při zjištění záškoláctví**.

I. Prevence záškoláctví

Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanoví školní řád. V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu potvrzujícího důvod nepřítomnosti žáka, se může třídní učitel v dané věci obrátit na zákonného zástupce žáka, nebo požádat prostřednictvím vedení školy o spolupráci věcně příslušný správní orgán.

Školní docházku (omluvenou a neomluvenou nepřítomnost) žáků své třídy eviduje třídní učitel.

Na prevenci záškoláctví se podílí zejména třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky školy a zákonnými zástupci žáka.

Součástí prevence je:

- a) pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků,
- b) součinnost se zákonnými zástupci,
- c) analýza příčin záškoláctví žáků jeho třídy včetně přijetí příslušných opatření,
- d) výchovné pohovory s žáky,
- e) konání výchovných komisí ve škole (TU, VP, ŠMP, ŘŠ)
- f) spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí apod.

II. Způsob omlouvání nepřítomnosti, řešení neomluvené nepřítomnosti

Základní škola může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, resp. praktickým lékařem pro děti a dorost, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem žáka.

Ve zcela výjimečných, individuálně stanovených případech (především v případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky) může škola požadovat jako součást omluvenky potvrzení ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, o nemoci žáka i v případě nepřítomnosti, která nedosahuje délky uvedené v odstavci 2.

Školy a zdravotnická zařízení, tedy i praktičtí lékaři pro děti a dorost, jsou v souladu s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, povinni oznamovat orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující tomu, že se v konkrétních případech jedná o děti, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje (o děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že

zanedbávají školní docházku; o děti, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo tato práva nevykonávají či jich zneužívají apod.).

O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel vedení školy na pravidelných pedagogických poradách, následně se tyto informace vyhodnocují. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje TU její věrohodnost. **Neomluvenou nepřítomnost v závislosti na počtu neomluvených hodin řeší TU vždy v souladu s Krizovým plánem školy při zjištění záškoláctví a Školním řádem.**

III. Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou kázeňská opatření. Kázeňská opatření může uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

Při zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Pravidla pro ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Třídní učitel neprodleně oznámí uložení důtky řediteli školy. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy.

Při projednávání kázeňských opatření bude vždy postupováno individuálně a v závislosti na případných předchozích kázeňských opatřeních.

Příloha č. 4

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI (jako součást preventivního programu školy)

Strategie předcházení neúspěšnosti ZŠ Žihle vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., v platném znění. Vypracovalo školní poradenské pracoviště ve složení: výchovný poradce, školní metodik prevence, speciální pedagog

Školní neúspěšnost je situace, kdy má žák špatný prospěch a tento fakt nesouvisí s intelektovými schopnostmi žáka. Výkon žáka může být snížen nízkou sebedůvěrou, negativním sebehodnocením, negativním postojem ke škole či emočními, zdravotními nebo rodinnými problémy.

Za žáka, který je ohrožen školní neúspěšností, je v naší škole považován žák, který je hodnocen stupněm nedostatečným alespoň z jednoho předmětu v 1., 2. a 3. čtvrtletí.

Školní poradenské pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními pedagogy pracuje s žáky, kteří jsou ohroženi školní neúspěšností, a zajišťuje žákům se SVP poskytování doporučených podpůrných opatření.

U nově podchycených žáků **speciální pedagog ve spolupráci s výchovným poradcem** zjišťuje příčinu neúspěchu.

Vyučující předmětu, ve kterém se žák jeví jako zaostávající, informuje o této skutečnosti třídního učitele. **Třídní učitel** sleduje průběžně celý školní rok výsledky vzdělávání žáků a na pravidelných poradách předává informace o žácích, kteří jsou ohroženi školní neúspěšností ostatním vyučujícím.

Třídní učitel po pedagogické radě v 1. a 3. čtvrtletí prokazatelně informuje rodiče zaostávajících žáků. V pololetí je prokazatelným způsobem informování výpis vysvědčení za první, resp. vysvědčení za druhé pololetí.

Třídní učitel ve spolupráci se speciálním pedagogem navrhuje na třídních schůzkách rodičům možnosti řešení (pokud se rodiče na třídní schůzky nedostaví, vyzve je třídní učitel k projednání situace ve škole). Třídní učitel a speciální pedagog navrhnou možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Pokud je nedostačující individualizace výuky a vyučující hodnotí další vývoj jako rizikový, vyučující předmětu, ve kterém žák zaostává, může vytvořit ve spolupráci se speciálním pedagogem **plán pedagogické podpory**.

V případě potřeby **speciální pedagog** nabídne žákovi a zákonným zástupcům zprostředkování odborné pomoci v pedagogicko-psychologické poradně. Na konci každého pololetí vyučující vyhodnotí výsledky práce se zaostávajícími žáky a spolupráci s jejich rodiči. O vyhodnocení informuje výchovnou poradkyni.

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

- 9) stanovení přiměřeného obsahu učiva v rozsahu, který odpovídá žakovým možnostem,
- 10) organizace výuky,

- 11) motivace žáků,
- 12) pravidelné úkoly, práce pro domácí přípravu,
- 13) možnost doučování (vyučující, starší spolužáci),
- 14) podpůrné aktivity (oznámení písemné práce, stanovení termínů zkoušení, umožnění opravného pokusu),
- 15) využívání podpůrných pomůcek (kalkulačky, nákresy, tabulky...), které pomohou žákovi orientovat se v učivu,
- 16) individuální práce se žákem v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva,
- 17) individuální práce se žákem v rámci konzultačních hodin, každý vyučující má určené konzultační hodiny. V rámci těchto hodin, po domluvě i mimo ně, umožní žákům individuální konzultace, popř. doučování. Vyučující si vede evidenci konzultací s žáky, - zvýšená spolupráce s rodiči (pravidla práce, podpora domácí přípravy).

Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření žák opakuje ročník.

Příloha č. 5

Na základě doporučení MŠMT je do preventivního programu naší školy zahrnuta PROBLEMATIKA PORUCH AUTISTICKÉHO SPEKTRA

Žáci i pedagogové jsou s touto problematikou seznámeni. **KLÍČ pro komunikaci s osobou s autismem** *Jak se chovat k osobám s autismem, když se ocitnou v potížích a podlehnou panice? Jak těmto situacím předcházet?*

1. Jednej předvídatelně

Vyvarujte se situací, kdy se například – byť s těmi nejlepšími úmysly – dotknete ramene člověka s autismem, aniž by předem viděl, že se tak chystáte učinit.

2. Plánuj

Rozhodně se vyplatí, když předem popíšete, co se bude dít. Člověku s autismem to velmi pomůže v orientaci a snáze přečká i nepříjemný rozhovor.

3. Nekřič

Nikdy na člověka s autismem nekřičte ani nezvyšujte hlas, může to zablokovat komunikaci či vyvolat autistickou krizi. Mnoho lidí s autismem má mnohem citlivější sluch, než si dokážete představit.

4. Ptej se jasně

Formulujte otázky jednoduše a jasně, nejlépe aby bylo možno odpovídat ANO/NE, nepoužívejte příměry a nežertujte. Nekladte více otázek najednou.

5. Mluv jednoduše

Nepokoušejte se oslnit člověka s autismem svou slovní zásobou. Je lepší mluvit pomalu a spíše v kratších větách a předat sdělení srozumitelně a bez odbíhání. Vyvarujte se řečnických otázek.

6. Buď trpělivý

Pokud člověk s autismem nereaguje na vyřčené, nemusí to znamenat, že odpovědět nechce. Pokud se dlouze rozmýšlí, nepobízejte ho, ale přeformulujte otázku.

7. Rozumět a vědět

Pokud rozumí a přesto se nevyjadřuje, pak je možné, že si v panice nedokáže rozmyslet odpověď. Nebojte se bez afektu zopakovat otázku – pomůžete mu tak se na odpověď soustředit.

8. Jaký je den?

Člověk v autistické krizi může mít zhoršenou orientaci v čase a prostoru – pomozte mu popsáním, co se dělo, děje a dít bude. Pokud váhá při chůzi, tak ho doprovodte, přestože zná cestu.

9. Omezuj pohled do očí

Každý pohled do očí a zejména navázání očního kontaktu může vyvolat v člověku s autismem nejistotu nebo i paniku.

10. Dej najevo pochopení

Rozhodně neproděláte, když vyjádříte účast. Vyvarujte se ale frází, místo „To přejde“ řekněte raději „Chci vám pomoci“ – bude to srozumitelné a povede to k ujištění, že na to není sám.

Příloha č. 6

VYHODNOCENÍ OHROŽENOSTI MĚKKÉHO CÍLE

Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám vydalo další metodiku k ochraně měkkých cílů „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle.“ Navazuje na předchozí metodiku Základy ochrany měkkých cílů vydanou Ministerstvem vnitra v roce 2016. Podrobněji pojednává o způsobu vyhodnocení ohroženosti chráněného objektu. Správné vyhodnocení ohroženosti je jedním ze základních pilířů kvalitního bezpečnostního systému jakéhokoliv měkkého cíle právě proto, že lze pomocí ní odhalit skutečná ohrožení a jejich konkrétní podobu. Metodika je určena nejen pro bezpečnostní profesionály, ale zejména pro laické vedoucí pracovníky a provozovatele měkkých cílů, kteří rozhodují o rozvoji bezpečnostního systému daného měkkého cíle.

odkaz: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cilemetodika-ke-stazeni.aspx>

Příloha č. 7

SLOVNÍČEK ODBORNÝCH POJMŮ

Agrese - je útočné jednání vůči druhé osobě, tendence zničit nebo poškodit nějaký objekt

Záškoláctví - je úmyslné zameškávání školního vyučování, žák se z vlastní vůle, bez vědomí rodičů vyhýbá pobytu ve škole

Šikana – fyzické a psychické týrání a omezování jedince v kolektivu

Kyberšikana – druh šikany, který využívá ICT technologie (mobilní telefony, počítače, e – maily apod.) **Násilí** – útoky, napadání, výhrůžky od jiné osoby s cílem ublížit či získat nad obětí převahu a moc

Intolerance – nesnášenlivost, nerespektování

Antisemitismus – nesnášenlivost, předpojatost vůči židům, etnické skupině nebo rase

Extremismus – vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních norem, vyznačuje se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým principům

Rasismus – ideologie hierarchizující skupiny podle rasového klíče

Xenofobie – strach z neznámého, často označovaná jako strach z cizinců

Homofobie – diskriminace, odpor nebo iracionální strach z homosexuality nebo homosexuálů

Vandalismus – svévolné poškozování veřejného nebo soukromého majetku, které nepřináší pachateli žádné materiální obohacení

Závislostní chování – chování, které vede u člověka k závislosti na návykové látce nebo určité činnosti

Netolismus – chorobná závislost na tzv. virtuálních drogách, kam lze zařadit např.

počítačové hry, mobilní telefon, internet nebo televizi **Gambling**

– chorobná závislost na hraní hazardních her

Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě – na rozdíl od extrémních sportů zde v první řadě jde o vědomé hazardování, o skutečné a dostatečně vysoké riziko smrti nebo zranění. Je to jen jiná forma ruské rulety, při které se nebere ohled na běžné meze, zákony, vlastní ani cizí životy

Poruchy příjmu potravy – jedná se o okruh onemocnění, kam patří **mentální anorexie**, **mentální bulimie** a také **přejídání** spojené s jinými psychickými poruchami, například se stresem

Sekty – pojem sekta označuje náboženskou nebo politickou skupinu, která se odpojila od větší, zavedené skupiny

Sexuálně rizikové chování – je soubor projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují rizika v oblasti zdravotní, sociální a dalších oblastech. Takové chování může být přitom ve společnosti relativně častým jevem (např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, promiskuitní chování nebo rizikové sexuální praktiky)

Seznam použitých zkratk:

CPPT – Centrum protidrogové prevence a terapie KCVJŠ

– Krajské centrum vzdělávání a jazyková škola

PP – preventivní program

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

NIDV – Národní institut dalšího vzdělávání

NNO – Nestátní neziskové organizace

OSPOD – oddělení sociálně právní ochrany dětí

PrP- primární prevence

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

RZS – rychlá záchranná služba

ŘŠ – ředitel školy

SŠ - střední škola

ŠMP – školní metodik prevence ŠVP

– školní vzdělávací program

VP – výchovný poradce

Příloha č. 9

INTERNETOVÉ ZDROJE

Webové stránky:

www.adiktologie.cz

www.msmt.cz www.prevence-info.cz

www.anabell.cz

www.cppt.cz www.drogy.net

www.odrogach.cz

www.drogovaporadna.cz

www.streetwork.cz

www.minimalizacesikany.cz
www.linkabezpeci.cz
www.sikana.org
www.sikana.cz www.e-bezpeci.cz
www.seznamsebezpecne.cz

Příloha č. 10

KRIZOVÉ PLÁNY ŠKOLY	
-	při nálezu nelegální návykové látky (NNL)
-	při konzumaci NNL ve škole nebo příchodu žáka pod vlivem NNL do školy
-	při podezření, že má žák u sebe NNL
-	při nálezu legální návykové látky (alkohol) ve škole
-	při nálezu legální návykové látky (alkohol) na školní akci
-	při zjištění poruch příjmu potravy
-	při zjištění syndromu týraného dítěte -
-	při zjištění sexuálního násilí
-	při podezření na šikanu (mapování situace)
-	při šikaně
-	při kyberšikaně
-	při zjištění extrémismu, rasismu, xenofobie, antisemitismu
-	při zjištění vandalismu
-	při zjištění záškoláctví
-	při zjištění krádeže
-	při zjištění, že žák ve škole/na školní akci kouří
-	při afektu žáka
-	při sebepoškozování
-	při sebevraždě/úmrťi učitele/žáka

Příloha č. 12

Plánované akce PP

Třída	Měsíc	Téma
1.	říjen	Dopravní výchova, prevence úrazů – beseda s Policií ČR
2.	říjen	Dopravní výchova, prevence úrazů – beseda s Policií ČR
3.	říjen	Dopravní výchova, prevence úrazů – beseda s Policií ČR

3.	květen	Moje cesta na svět, Národní iniciativa pro život o.p.s.
4.	říjen	Dopravní výchova, prevence úrazů – beseda s Policií ČR
4.	březen	Moje cesta na svět, Národní iniciativa o.p.s
5.	říjen	Den pro třídu, Oblastní metodik prevence Mgr. Miroslava Havlíková
5.	listopad	Dopravní výchova, prevence úrazů – beseda s Policií ČR
6.	listopad	Kyberšikana. Rizikové chování na sociálních sítí. Beseda s policií ČR
6.	květen	Dobrodružství dospívání, Národní iniciativa pro život o.p.s.
7.	listopad	Kyberšikana. Rizikové chování na sociálních sítí. Beseda s policií ČR
7.	březen	Rizikové chování, návykové látky. Beseda s policií ČR
7.	duben	Projektový den první pomoci. Český červený kříž, Klatovy
8.	říjen	Činnost probační a mediační služby. Seznámení žáků s průběhem trestního Stíhání mladistvých pachatelů i s řízením ve věcech nezletilých. Probační a mediační služba Plzeň
8.	březen	Rizikové chování, návykové látky. Beseda s policií ČR

9.	měsíc bude upřesněn po besedě v 8. třídě	Činnost probační a mediační služby. Seznámení žáků s průběhem trestního Stíhání mladistvých pachatelů i s řízením ve věcech nezletilých. Probační a mediační služba Plzeň
9.	květen	Nečekané těhotenství, Národní iniciativa pro život o.p.s.
9.	měsíc bude upřesněn	Rizikové chování, návykové látky. Beseda s policií ČR
Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci	srpen	Ochrana člověka za mimořádných událostí, Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje
Celý druhý stupeň	měsíc bude upřesněn	Projektový den s Armádou ČR (POKOS)
Rodiče	listopad	Vzdělávací seminář pro rodiče, POIN 14, z.ú.